Ibilbide nagusia / Recorrido principal / Parcours principal / Main tour

Begiratokia eta Infernuko zubia / Mirador y Puente del infierno / Belvédère et Pont de l´enfer / Viewpoint and Hell´s bridge

Leze Nagusia / Cueva Principal / Grotte Principale / Main Cave

Akelarrearen lezea / Cueva del Akelarre / Grotte du Sabbat / Sabbath Cave

Infernuko erreka / Regata del infierno / Ruisseau de l´enfer / Hell´s stream

Informazio panela / Panel informativo / Panneau d´information / Information panel

+INFO

LA COVA DE LES BRUIXES

A prop del nucli de Zugarramurdi, al camí cap a l'oest que antigament unia el poble amb Sara, hi ha la Cova de les Bruixes.

La cavitat principal d'aquest complex càrstic superficial l'ha creada l'encara cabalós Infernuko Erreka (riu de l'Infern). Al camí que fa de nord a sud-oest, hi crea un espai de 120 metres de llargària i d'entre 10 i 12 metres d'amplada. A la part alta de la cova, en el mateix sentit de la cavitat principal, hi ha dues galeries més.

S'hi han trobat vestigis arqueològics. Per exemple, les llenques de pedra foguera dèl magdalenià, descobertes l'any 1935 per Joxe Miguel Barandiarain, així com diverses ceràmiques prehistòriques.

Però el que dóna nom a aquesta cova és el fet d'haver sigut la cova de les bruixes.

Qui eren, doncs, aquelles sorginak?
Hi ha dues versions sobre l'origen de la paraula sorgin. Sortze-egin, que fa nàixer, llevadora, diu l'una. Zorte-egin, que dóna sort, zoriaren-egile, que prediu el destí, l'oracle, afirma l'altra. Però de la mateix manera que l'Infernuko Erreka ha erosionat la roca, l'ús ha buidat de sentit el mot sorgin. Ens ha arribat la faula i no la veritat que conté: les llegendes de les bruixes i no la seua història.

www.turismozugarramurdi.com / info@zugarramurdi.es
(0034) 948 59 93 05 / 948 599 004

A les primeries del segle XVII el mode de vida a Zugarramurdi estava lligat a la terra, i per això la saviesa, els costums i el món màgic eren principalment pagans. Les anomenades bruixes, tot i que també hi havia alguns homes, eren persones que tenien coneixements de la natura, de les plantes i de les herbes remeieres. També en tenien de fecunditat, reproducció i anticonceptius. La cova, simbòlicament el si de la mare terra, era l'indret on es feien les cerimònies, els rituals sagrats i les festes.

La societat d'aleshores posseïa una mitologia i un sistema de vida connectats a la terra: l'amo n'era Leon de Aranibar, l'abat d'Urdazubi. Els llauradors i llauradores n'eren llogaters i arrendataris. L'Església catòlica volia que els qui vivien tan fortament lligats a la terra miraren el cel. L'abat d'Urdazubi, que era també confident de la Inquisició, va denunciar que a Zugarramurdi hi havia bruixeria, i a petició seua enviaren Valle Alvarado, el representant de la Inquisició, de Logronyo (Castella) a Zugarramurdi (Navarra).

La Inquisició espanyola tenia clissada aquesta societat amb costums contraposats, que tenia unes creences i uns coneixements diferents, i que, a més a més, parlava una altra llengua. La incapacitat de comprensió —i les ganes de domini— van convertir les festes i els ritus en akelarre, les cançons en conjurs, les paraules en blasfèmies i les creences paganes en màgia negra. El poder va escampar la por; la por, la sospita; la sospita, el silenci. I el silenci va fer més poderosos els poderosos. Van començar a assenyalar la gent de malastrugança. Era temps d'epidèmies, fam i sequera, i l'ambient de por va ser la terra més fèrtil per escampar la desconfiança. Qualsevol era sospitós, tothom podia ser bruixa o bruixot. Els veïns es vigilaven i es delataven mútuament.

La Inquisició va detenir 300 persones —joves i velles, dones i homes— a Zugarramurdi i rodalies. Se'n va endur 53 per jutjar al Procés de Logronyo l'any 1610. Les van acusar de negar el cristianisme, de fer orgies sexuals, de tenir el diable com a déu, d'enverinaments i de provocar tempestes al mar, entre altres càrrecs.

Van cremar 11 dels acusats: 6 vius i 5 en efígie (perquè havien mort anteriorment malalts a la presó). 18 van acceptar l'acusació i van ser absolts, mentre que la resta van patir penes de presó i expropiacions.

La caça de bruixes va ser una croada que es va estrendre per tot Europa, i no tan sols a Zugarramurdi, amb l'objectiu d'assentar el saber i la religió hegemòniques.

El moll de la paraula sorgin encara té coses a explicar: per sobre de tots els esbarzers de la història oficial i per sota de les escombres voladores dels contes infantils, parla de la crua persecució que va patir la gent de Zugarramurdi. Les bruixes que es reunien en aquesta cova han fet famós el poble de Zugarramurdi. Ara començaràs un viatge cap a aquest passat. Si estàs atent sentiràs l'eco de les pedres que conserven la història.

Trobaràs més informació al Museu de les Bruixes (Zugarramurdiko Sorginen Museoa), a 200 metres de la cova. El museu es va obrir el 2007, i allà s'informa, mitjançant escenografies, pantalles tàctils i audiovisuals, sobre la manera de ser de les bruixes, la mitologia, els costums i els rituals bascos.

ZUGARRAMURDI
PUEBLO DE LAS BRUJAS | SORGINEN HERRIA